

Μαρτυρίες για τις ευεργεσίες του Μανωλάκη Καστοριανού

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1IdGIta>]

Ας ακολουθήσωμεν την περιγραφήν Αναστασίου του Γορδίου εις τον βίον του γέροντός του οσίου Ευγενίου του Αιτωλού, του μεγάλου του Γένους διδασκάλου († 1682): Συνεχώς επιστέλλειν ουκ ώκνει προς ους η δύναμις υπηγόρευε, γραμμάτων παιδευτήρια συνιστάν, ελεημοσύνης ουδέ μιας ελάττονα, αλλά και πασών των άλλων πρωτεύουσαν, την διά λόγου και ες λόγους γενομένην διά πολλών είναι πείθων αυτούς. Ταύτη τοι και της εν τη Κωνσταντινουπόλει συστάσης παρά του εν μακαρία τη λήξει γενομένου κυρίου Μανουήλου του από Καστορίας Σχολής, εί και πολλοί τινες ήσαν οι συνεργοί και άλλοι, και πάντων μάλλον ο μακαριώτατος πατριάρχης Ιεροσολύμων Νεκτάριος, ού και πρόσθεν εμνήσθημεν, αλλ' ού μικρόν και ούτος συνεβάλλετο μέρος, συνεχώς αυτώ επιστέλλων, και εγκωμίους γεραίρων του εγχειρήματος, και ετέρας έτι συστήσαι προτρέπων αυτόν· και δη και συνέστησεν ετέρας τη τούτου προτροπή δύο, μίαν μεν εν Άρτης Ακαρνανίας, ετέραν δε εν τω Ανατωλικώ της Αιτωλίας.

Γέγραφε γαρ πρώτον αυτώ περι της κατά το Ανατωλικόν, και υπέσχετο δούναι τα προς την του καθηγητού διατροφήν και των φοιτητών· αλλ' ο Ναυπακτού και

Ἄρτης Βαρθολομαῖος ἐκείσε τότε παρών, διεκώλυσεν αὐτόν, ἀνάξιον ἠγησάμενος τὸ Ανατωλικὸν χωρίον ἀποδειχθῆναι τοιαύτης σχολῆς, τὴν τοῦ τόπου στενότητα προβαλλόμενος, καὶ ἐπὶ τὴν Ἄρταν μεταθέσθαι ταύτην πείθων αὐτόν, ὡς πόλιν οὖσαν μεγάλην, καὶ ἡ φησι περὶ τῆς Τροίας Ὅμηρος ευρυάγυιαν· ποιεῖ τούτο ὁ τρισμακάριος ἐκεῖνος ἀνὴρ μάλα προθύμως, καὶ ἐγχειρίζει φέρων τῷ διαλειφθέντι Βαρθολομαίῳ τῷ Ἄρτης ἀργυροῦς τρισχιλίους. Καὶ τοιαύτην ἔσχε τὴν ἀρχὴν ἡ κατὰ τὴν Ἄρταν σχολὴ προκαταρκτικὸν αἴτιον ἔχουσα τὸν Ευγένιον, εἰ καὶ ἀμελεία τῶν ἐπιτροπευόντων αὐτῆς μικροῦ δειν εἰς τὸ μὴ ὄν ἐλθεῖν ἐκινδύνευε· νυν δὲ προ ολίγων ἐτῶν σπουδὴ καὶ ἐπιμελεία φιλοθέων τινῶν καὶ φιλομούσων ἀνδρῶν, ἤρξατο κατὰ τι εὐδοκιμεῖν, καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον προκόπτειν».[17]

Ὁ ἴδιος ὁ Ευγένιος Γιαννούλης ὁ Αἰτωλὸς ἀποστέλει τὸ 1664 ἐπιστολὴν πρὸς τὸν μητροπολίτην Λαρίσης Διονυσίου Σερογλάνην, τὸν εἶτα Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην (α΄ πατριαρχία 1671-1673) καὶ τὸν παρακαλεῖ «να συνδράμη καὶ να συντύχη τοῦ ἀρχοντος κυρίου Μανωλάκη» διὰ τὸ σχολεῖον τῆς Ἄρτης. Τὸν ἀποκαλεῖ δὲ «χριστιανικώτατον ἀρχοντα». Ἀποστέλλει δὲ τρεῖς -σωζομένας- ἐπιστολάς πρὸς τὸν Μανωλάκη ἐκλιπαρῶν διὰ βοήθειαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν σχολῶν Ανατολικοῦ καὶ Ἄρτης. Συγκινητικαί εἶναι αἱ προσφωνήσεις: «Τιμιώτατε καὶ ἐν χριστιανοῖς ἀνδράσιν ευγενέστατε καὶ τιμῆς ἀπάσης καὶ λόγου ἀξιε κύριε Εὐμανουήλ καὶ κτίτορ τῆς ἐν Κωνσταντίνου πόλεως νέας Σχολῆς, εὐοδού καὶ πρόκοπτε κατὰ πάντα ἐπὶ τοῖς κατὰ Θεὸν πράγμασι μεθ' ὧν ἐκ ψυχῆς φιλεῖς.

Ὁ πολὺς ἐκεῖνος καὶ θαυμάσιος εἰς τὴν σοφίαν Σολομών, ὁ θείας καὶ παρέδρου σοφίας καὶ χάριτος ἀξιωθεὶς ἐκ Θεοῦ, ευγενέστατε κύριε Εὐμανουήλ, παραινεῖ πανσόφως καὶ συμβουλεύει ἐμφρόνως πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον τὸν τρόπον τῆς ἐλεημοσύνης λέγων «βλέπε, ἄνθρωπε, τίτι παρέχεις»·καὶ τούτο, διὰ να μὴ γίνεταί καὶ παραπίπτει τὸ πρᾶγμα τῆς ἐλεημοσύνης ἀνωφελῶς καὶ εἰς πρόσωπα μὴ ἔχοντα χρεῖαν ἐλέους. Ἐγὼ εἶπα πολλάκις καὶ ἔγραψα πρὸς τὴν τιμίαν καὶ θεοφιλή τῆς ψυχῆς πρότερον, καὶ τώρα πάλιν λέγω τὸ αὐτὸ καὶ λέγειν οὐ παύομαι, ὅτι εἰς τοιαύτην μεγάλην καὶ ξηραντικὴν πείναν καὶ δίψαν τοῦ λόγου τῆς Γραφῆς ἐψηφίσθη ἐκ τῆς ἀνωθεν Προνοίας ἡ ἀγάπη σου να υπηρετήσῃ καὶ με λόγον καὶ με ἔργον εἰς τούτον τὸν κάκιστον καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον λιμόν.

Πόσους ἄρα πεπλουτισμένους καὶ ευγενεῖς καὶ πολλῶν χρημάτων κυρίους ἤφερον εἰς τὴν ζωὴν ἡ μεγαλόπολις αὕτη τοῦ, ἐν ἀγίοις Κωνσταντίνου καὶ πρὸ τῆς ἐκπτώσεως καὶ μετὰ τὴν ἐκπτώσιν; Ἀλλ' οὐδεὶς ἐφρόντισε τοιοῦτου ἔργου καλλίστου ὡς αὕτη νυν οὐδέ ὁ Θεὸς ὁ σοφός, ὁ τα πάντα εἰδώς, ὠκονόμησεν ἡ ἐμπιστεύθη εἰς ἄλλην ψυχὴν τούτο ἀλλὰ εἰς τὴν ἐδικὴν τῆς μόνον. Ἐκεῖνος γοῦν οἰοῦ τρέφει καὶ ἐνδένει πτωχοὺς καὶ ξένους καὶ γυμνοὺς καὶ τοὺς βοηθάει εἰς τὰς σωματικὰς αὐτῶν χρεῖας ἔχει πολὺν μισθόν ἐκ Θεοῦ, κατὰ τὰ ἱερά καὶ

θεοπαράδοτα λόγια, πόσω μάλλον ο τας ψυχάς αυτών περιποιούμενος, η και πόσον άρα ψυχή σώματος διαφέρει; Διά τούτο και ο τρέφων και ποτίζων αυτούς άνθρωπος με τα πότιμα νάματα των αγίων και θεοπνεύστων Γραφών έχει τον μισθόν ασύγκριτον. Καλόν τοίνυν έργον και ψυχωφελές και σωτήριο επενόησεν η τιμιότης σου, και η δύναμις του υπέρ ημών παθόντος και εκ νεκρών αναστάντος Χριστού να το διαφυλάξη εις πολλούς χρόνους ευοδούμενον και εις μαθήματα θεοφιλή προκόπτον»**[18]**.

[Συνεχίζεται]

17. Αναστασίου Γορδίου, «Βίος Ευγενίου Αιτωλού», εν Κ/νου Σάθα «Μεσαιωνική Βιβλιοθήκη», Τόμος Γ', 461.
18. Επιστολή 109, αχρονολόγητος.